

exemplum. « Non quod volo ago. » Quid enim lex dicit? « Non concupisces. » Et ego nolo concupiscere, et tamen concupisco; quamvis concupiscentiæ meæ assensum non præbeam, quamvis post eam non eam. Resisto enim, avertō mentem, nego arma, teneo membra; et tamen fit in me quod nolo. Quod non vult lex, nolo cum lege; quod non vult, nolo: ergo consentio legi.

XI. Sed quia ego sum in carne, ego sum in mente; sed magis ego sum in mente, quam in carne. Quia enim ego sum in mente, ego sum in regente: mens enim regit, caro regitur: et magis sum ego in eo quo rego, quam in eo in quo regor. Quia ergo magis ego in mente: « Nunc » autem jam non ego operor illud¹. Nunc autem » quid est? « Nunc autem. » Jam redemptus, qui fui antea sub peccato venundatus, jam accepta gratia Salvatoris, ut mente condelecter legi Dei, « Non ego operor illud, sed » quod habitat in me peccatum. Scio enim quia non » habitat in me². » Iterum ergo « In me: » audi quod sequitur, « Hoc est in carne mea bonum. Velle enim mihi » adjacet. Scio. » Quid scis? « Quia non habitat in me, » hoc est, in carne mea bonum. » Jam dudum dixeras, « Quod operor, ignoro. » Si ignoras, quomodo scis? Modo dicis, « Ignoro; » modo dicis, « Scio: » ego quomodo intelligam, nescio. An hoc est quod intelligo? Ubi enim ait, « Quod operor, ignoro: » dixit « Ignoro, » non approbo, non accepto, non mihi placet, non consentio, non laudo. Non enim et Christus eos ignorabit, quibus dicitur est; « Non novi vos³. » Prorsus etiam hoc intelligo, « Quod enim operor, ignoro: » quia quod non facio, ignoro. « Non enim ego operor illud, sed id quod in me » habitat peccatum. » Ideo ignoro: quia non ego facio, sicut dictum est de Domino; « Eum qui non noverat pec-

¹ Rom, vii, 17. — ² Ibid. 18. — ³ Matth. vii, 23.

» catum⁴. » Quid est, « Non noverat? » Ergo non noverat quod arguebat? non noverat quod puniebat? Si ergo non noverat quod puniebat, injuste puniebat. Quia vero juste puniebat, noverat quod puniebat. Et tamen peccatum non noverat, quia peccatum non fecerat. « Quod enim » operor, ignoro: non enim quod volo ago; sed quod odi, » illud facio. Si autem quod nolo, hoc facio; consentio » legi, quoniam bona est. Nunc autem, » accepta jam gratia, « Non ego operor illud: » libera est mens, caro captiva. « Non ego operor illud, sed id quod in me ha- » bitat peccatum. Scio enim quia non habitat in me, hoc » est, in carne mea, bonum. »

XII. « Velle enim adjacet mihi, perficere autem bo- » num non adjacet². » Adjacet velle, perficere non adja- » cet. Non dixit facere, sed « Perficere. » Non enim nihil facis. Rebellat concupiscentia, et non consentis; delectat uxor aliena; et non annuis; mentem avertis, in secretarium mentis intras. Vides foris strepentem concupiscentiam, profers adversus eam sententiam, mundans conscientiam. Nolo, inquis, non facio. Puta quia delectat, non facio, habeo cui condelecter. « Condelecter enim » legi Dei secundum interiorem hominem³. » Quid tu de carne tua tumultuaris? Quid delectationes stultas, temporales, fluxas, vanas, noxias, tumultuose suggeris, et eas quasi garrula mihi narras? « Narraverunt mihi injusti » delectationes⁴. » Inde est et ista concupiscentia. Narrat mihi delectationes, « Sed non sicut lex tua, Domine. » Condelecter enim legi Dei: » non de me, sed de gratia Dei. Tu concupiscentia in carne tumultuaris, mentem tibi non subdis. « In Deo sperabo, non timebo quid fa- » ciat mihi caro⁵. » Me, me, hoc est, mente non con-

¹ 2 Cor. v, 21. — ² Rom, vii, 18. — ³ Ibid. 22. — ⁴ Psal, cxviii, 85. — ⁵ Id. lv, 5.

sentiente, tumultuatur caro. « In Deo, inquit, sperabo, » non timebo quid faciat mihi caro. » Sicut nec aliena, ita nec mea. Qui ergo in se hæc agit, nihil facit? Multum facit: magnum est quod facit, sed tamen non perficit. Quid est enim perficere? « Ubi est, mors, contentio tua? » Ergo, « Velle adjacet mihi, perficere autem bonum non. »

XIII. « Non enim quod volo, facio bonum; sed quod » nolo malum, hoc ago. » Et repetit, « Si autem quod nolo » ego, hoc facio, » id est, concupisco; « Jam non ego » operor illud, sed id quod in me habitat peccatum. In- » venio ergo legem mihi volenti facere bonum¹. » Bonum invenio legem; bonum est lex, bonum aliquid est lex. Unde proba? Quia implere volo. « Invenio ergo legem » mihi volenti facere bonum; quoniam mihi malum ad- » jacet. » Et hoc « Mihi. » Non enim caro non mea, aut de alia substantia caro, aut de alio principio caro, aut anima ex Deo et caro de gente tenebrarum. Absit. Languor repugnat sanitati. Semivivus jacet in via², curatur adhuc, sanantur omnes languores ejus³. « Non quod volo » ago; sed quod odi, illud facio. Si autem quod nolo ego, » illud facio; invenio ergo legem volenti mihi facere bo- » num, quoniam mihi malum adjacet. » Quod malum?

XIV. « Condelector enim legi Dei secundum interio- » rem hominem. Video aliam legem in membris meis, re- » pugnantem legi mentis meæ, et captivum me ducentem » in lege peccati, quæ est in membris meis⁴: » captivum: sed ex carne: captivum, sed ex parte. Nam mens repugnat, et condelectatur legi Dei. Sic enim intelligere debemus, si de se ipso Apostolus loquitur. Jam ergo si mens non consentit peccato titillanti, suggerenti, blandienti, si mens non consentit, quoniam habet alias inte-

¹ Rom. vii, 19-21. — ² Luc. x, 30. — ³ Psal. cii, 3. — ⁴ Rom. vii, 22, 23. *Peda Ibidem.*

rius delectationes suas, delectationibus carnis ex nulla parte conferendas: si ergo non consentit, et est in me quiddam mortuum, et quiddam vivum, mors adhuc contendit, sed mens viva non consentit. Numquid ipsa mors non est in te? Numquid illud quod mortuum est, non pertinet ad te? Adhuc tibi est contentio. Quid etiam inde sperandum est?

XV. « Miser ego homo: » etsi non in mente, tamen in carne miser homo. Non enim in mente homo, et in carne non homo. Quis enim unquam carnem suam odio habuit¹? « Miser ego homo, quis me liberabit de corpore mortis » hujus²? » Quid est hoc, fratres? Quasi carere vult corpore. Quid festinas? Si tantum ibi est intentio tua, ut corpore careas; mors quandoque ventura est, et te ab isto corpore mortis dies adveniens ultimus procul dubio liberabit. Quid est quod pro magno gemis? Quid est quod dicis: « Quis me liberabit? » Mortalis loqueris, moriturus loqueris. Separatio mentis a carne quandoque ventura est: propter brevitatem vitæ nunquam longe est, propter quotidianos casus quando sit, nescis. Ergo sive festines, sive tardes, omnis vita humana brevis est: quid pro magno gemis, et dicis: « Quis me liberabit de corpore mortis » hujus?

XVI. Et adjungit: « Gratia Dei per Jesum Christum » Dominum nostrum³. » Pagani enim qui non habent gratiam Dei per Jesum Christum Dominum nostrum, non morientur? non quandoque die ultimo a carne solventur? non illo die a corpore mortis hujus liberabuntur? Tu quid est quod pro magno gratiæ Dei per Jesum Christum Dominum nostrum vis tribuere, quia de corpore mortis hujus liberaberis? Respondet tibi Apostolus, si sensum ejus cepimus, imo quia Domino adjuvante, sine dubio

¹ Ephes. v, 29. — ² Rom. vii, 24. — ³ Ibid. 25. *qs 82 v. 2201*

cepimus; respondet tibi Apostolus, et dicit: Scio quid loquar. Paganos dicis liberari a corpore mortis hujus; quia veniet dies ultimus vitæ hujus, et solventur ad tempus a corpore mortis hujus. « Veniet et dies, quando » omnes qui sunt in monumentis audient vocem ejus; et » procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitæ: » Ecce liberati a corpore mortis hujus. « Qui mala fecerunt, » in resurrectionem judicii¹: » Ecce redierunt ad corpus mortis hujus. Corpus mortis hujus redit ad impium, nec inde aliquando solvetur. Tunc non erit vita æterna, sed mors æterna, quia poena æterna.

XVII. Tu autem, o Christiane, roga quantum potes, exclama et dic, « Miser ego homo, quis me liberabit de » corpore mortis hujus? » Respondetur tibi: securus efficeris, non de te, sed de Domino tuo; securus efficeris de pignore tuo. Spera cum Christo regnum Christi, jam pignus tenes sanguinem Christi. Dic, dic, « Quis me liberabit de corpore mortis hujus? » Ut respondeatur tibi, « Gratia Dei per Jesum Christum Dominum nostrum. » Non enim sic liberaberis de corpore mortis hujus, ut hoc corpus non habeas. Habebis, sed jam non mortis hujus. Ipsum erit, sed non ipsum erit. Ipsum erit, quia ipsa caro erit: non ipsum erit, quia mortale non erit. Sic, sic liberaberis a corpore mortis hujus, ut mortale hoc induat immortalitatem, et corruptibile hoc induat incorruptionem. A quo? per quem? « Gratia Dei, per Jesum Christum Dominum nostrum. Quia per unum hominem mors, » et per unum hominem resurrectio mortuorum. Sicut in » Adam omnes moriuntur: » inde est quod gemis. « In » Adam omnes moriuntur: » inde est quod gemis, inde est quod cum mortē configis, inde est corpus mortis hujus. « Sed sicut in Adam omnes moriuntur, sic et in

¹ Joan. v, 28, 29.

» Christo omnes vivificabuntur¹. » Vivificatus accepto corpore immortalī, ubi dicas: « Ubi est, mors, contentio tua? » liberatus eris a corpore mortis hujus: non tamen virtute tua, sed « Gratia Dei per Jesum Christum » Dominum nostrum, » Conversi ad Dominum, etc.

SERMO CLV².

De verbis Apostoli, Rom. VIII. *Nulla ergo condemnatio est nunc his, qui sunt in Christo Jesu, etc.* Contra Pelagianos.

I. HESTERNA lectio sancti Apostoli eo usque terminata est, ubi dictum est: « Igitur ipse ego mente servio Legi » Dei, carne autem legi peccati². » In qua conclusione demonstravit Apostolus, ad hoc se dixisse quæ supra dixerat: « Jam non ego operor illud, sed id quod in me » habitat peccatum; » quia non mente operabatur consentiendo, sed carne concupiscendo. Hoc enim peccati nomine appellat, unde oriuntur cuncta peccata, id est, ex carnali concupiscentia. Quidquid enim est peccatorum in dictis, in factis, in cogitationibus, non exoriuntur nisi ex mala cupiditate, non exoriuntur nisi ex illicita delectatione. Huic ergo illicitæ delectationi si resistamus, si non consentiamus, si membra velut arma non ministremus; non regnat peccatum in nostro mortali corpore⁴. Peccatum enim ante regnum perdit, et sic perit. In hac

¹ 1 Cor. XV, 21, 22. — ² Alias VI, de verbis Apostoli. — Habitus in basilica SS. Martyrum Scillitanorum. — ³ Rom. VIII, 25. Beda et Florus ad Rom. VIII. — ⁴ Rom. VI, 12.